

ВАЖЛИВІСТЬ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ В ДІЯЛЬНОСТІ СУДОВИХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Діяльність судових та правоохоронних органів – це та діяльність, яка найчастіше піддається критиці громадськості. Напевне тільки лінивий не заявляв про свою незадоволеність діяльністю судів чи, наприклад, поліції.

Не заперечуючи, що в критиці є частина істини, варто сказати, що частина тих хто критикує взагалі не розбирається в повноваженнях зазначених органів, переносячи своє незадоволення апаратом держави на тих кого бачить (чи про кого чує) найчастіше. Частина ж незадовільної роботи органів, що відносяться до судових та правоохоронних викликана об'єктивними чинниками, як от, некомплектність багатьох судів в Україні, що в свою чергу викликає перенавантаженість та збільшує можливість помилки та ін.

Проте, інколи необґрунтована критика викликана неналежною роботою прес-центрів (відділів зв'язків з громадськістю, прес-суддів тощо. Далі за текстом «прес-центр») судових та правоохоронних органів, які недостатньо чи неправильно інформують громадськість про діяльність цих органів, підвищуючи напругу в суспільстві.

Діяльність цих структурних підрозділів будується на так званому принципі гласності. Гласність згідно Великого тлумачного словника сучасної української мови походить від слова «гласний» – доступний для широкої громадськості; відкритий, публічний.

Зрозуміло, що діяльність судів та правоохоронних органів пов'язана зі збереженням різного роду таємниць (державної, банківської, особистого життя тощо) і в цьому випадку потрібний розумний баланс в висвітленні того що потрібно для інформування громадськості про діяльність відповідного органу та збереженням відповідної таємниці.

Діяльність прес-центрів не варто недооцінювати, наприклад, у відомій широкому колу громадського справі ДТП «Зайцевої» в м. Харків, саме професійна діяльність прес-центру Національної поліції фактично врятувала головну винуватицю від самосуду, зменшивши напруженість в суспільстві. Головне в цьому випадку те, що прес-центр не пішов одразу на інформування суспільства про подію з «черговими» фразами типу – «ведеться досудове розслідування», «проводяться дослідження» і т.д., а дочекавшись розшифрування сигналів світлофору – подав інформацію про наявність в механізмі спричинення шкоди ще одного автомобіля, що значно послабило протестні настрої незадоволення діяльністю патрульної поліції.

Слід зазначити, що з розвитком інформаційних технологій, важливу роль почали відігравати інтернет-технології, зокрема, розміщення в мережі на відповідних сайтах контактних даних прес-центрів з функцією зворотного зв'язку значно полегшило і діяльність цих органів і доступ до них громадськості. Так, МВС має на своєму сайті вкладку «взаємодія з громадськістю»

(https://mvs.gov.ua/ua/public_interaction), Офіс Генерального прокурора вкладку «прес-центр» (<https://www.gp.gov.ua/ua/kzmi>), СБУ – «звернення громадян» (<https://ssu.gov.ua/zvernennia-hromadian>) і т.д.

Звичайно в ідеалі було б добре, щоб функції працівників цих прес-центрів виконували особи які мають профільну освіту журналіста і юриста, але таке поєднання досить рідкісне. Вихід з цієї ситуації вбачається шляхом введення спецкурсів чи тренінгів в закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку за напрямом «Право» чи/та «Правоохоронна діяльність», або шляхом самоосвіти зазначених працівників, оскільки кількість таких можливостей зростає з кожним роком (наприклад, <https://www.coursera.org/learn/journalism-skills> чи https://courses.prometheus.org.ua/courses/KNU/103/2015_T2/about чи https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+MEDIASOC101+2020_T3/about) .

Окремою галуззю, яка показала свою придатність, виявилися соціальні мережі. Це ресурс, який доступний для більшості, інформування відбувається майже миттєво, є можливість відфільтрувати ті повідомлення, які складають цікавість і т.д.

Позитивними прикладами такої діяльності в соціальній мережі Facebook можна назвати: сторінку Коломийського міськрайонного суду Івано-Франківської області

(<https://www.facebook.com/%D0%9A%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%BC%D1%96%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D1%81%D1%83%D0%B4-%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE-%D0%A4%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%96-354373918104203/>) повідомлення прес-служби якого є інформативними та лаконічними. Наприклад, «Після звільнення з місць позбавлення волі коломиянину обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою

До Коломийського міськрайонного суду надійшло клопотання слідчого Коломийського ВП ГУНП в Івано-Франківській області про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно особи, яка підозрюється у крадіжці мобільних телефонів, вчиненій повторно та грабежі, який 04.09.2020 року тільки звільнився з місць позбавлення волі.

Вивчивши всі матеріали справи, суд застосував щодо підозрюваного запобіжний захід у вигляді тримання під вартою строком на шістьдесят днів, тобто до 27 листопада 2020 року.

Суд визначив розмір застави в сумі 20 (двадцяти) розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, що становить 42040 (сорок дві тисячі сорок) гривень грн. Прес-служба суду».

Або сторінку Гребінківського районного суду Полтавської області (<https://www.facebook.com/GrebinkivskuiSud/?eid=ARCDIk-Roi0O3VEJduNYt0e0cEjl9rTpSZI079IGrdfEr5hrqGOeFtk9KKWkMMGXSuUmq->

[АqyoQTСuyi&fref=mentions](#)), який можна назвати одним з найбільш інноваційних та наближених до населення. Повідомлення цього суду також заслуговують на увагу та на перейняття досвіду. Наприклад, «Суд і місцеві вибори. На неділю, 25 жовтня 2020 року призначено перші місцеві вибори.

На період проведення місцевих виборів наказом голови Гребінківського районного суду Полтавської області Татіщевою Я.В. з 5 вересня встановлено особливий режим роботи для суддів і працівників апарату у вихідні дні та в день голосування для забезпечення прийому та розгляду позовних заяв, скарг та звернень виборчих комісій, пов'язаних з виборчим процесом у строки та спосіб, установлені Виборчим кодексом України.

☞ Для подачі до суду позовної заяви, скарги чи звернення виборчої комісії у вихідні дні потрібно звернутися до чергового працівника суду за телефоном: (073) 109-12-52».

Можливостей інформувати населення про свою роботу в прес-центрів є достатньо, головне робити це професійно, що призведе до підвищення іміджу цих органів та збільшення довіри до них у суспільстві, оскільки опитування, які проводяться після звернення громадян, наприклад, до суду показують значно вищий рівень довіри ніж тих хто не звертався. А це свідчить, що частину негативного враження формують самі ЗМІ (подаючи «смажені» факти не як виняток, а як константу), а також самі громадяни (поширюючи неправдиві чутки).

Звичайно не потрібно забувати і про «традиційні» засоби інформування – телебачення, радіо, дошки оголошень, газети. Кожен з засобів журналістики має свого слухача чи глядача і їх використання може бути ефективним в правовому всеобучі, що призведе до зменшення випадків звернення з необґрунтованими скаргами.